

להזדרזת נתן

גליון קפ"ג (שנה ד') ♦ פרשת שמני ♦ חודש ניסן שנת תשפ"ה

תורת נתן

פנינים מספר
"להורות נתן" על התורהביום הקמת המשכן -
הובטחה המשכת התורה
בתמידותאחרי מות בני אהרן -
התחיל בפרשה 'זאת החיה'

דבריו אל בני ישראל לאמר זאת החיה וגו' (יא, ב). פירש"י לשון חיים לפי שישאל דבוקים במקום וראויים להיות חיים לפיכך הבדיל מן הטומאה וגזר עליהם מצוות וכו' עכ"ל.

ויש לפרש כי אחרי מות בני אהרן הוצרכו להשפעת חיות ע"י התורה שהיא סם חיים, והתחיל בפרשה זאת החיה, תורה של חיים.

בהמה שהורה בה חכם

להקדיל בין השמים ובין השדה ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל (יא, מז). פירש"י בין שנולדו בה סימני טריפה כשרה לנולד בה סימני טריפה פסולה.

פ' פנים יפות סימני טריפה כשרה שהורה בה חכם, ופ' החת"ס דכשאוכל בהמה צריך לכון להוציא ממנה את החיות הרוחנית, והיינו זאת החיה אשר תאכלו (לעיל פסוק ב), שיאכלו את החיות הרוחנית שבבהמה, וכמש"כ המג"א (סי' ו' סק"ד) בביאור תפלת רופא כל בשר ומפליא לעשות שהנשמה הננית מהרוחניות שבמאכל וכמש"כ במחצית השקל שם, וכ"כ בס' אוהב ישראל להרה"ק מאפסא (ליקוטים חדשים פרשת חיי שרה), וכתב החת"ס דכשאוכל בהמה שהורה בה חכם אינו יכול להוציא חיות הקדושה שבבהמה והוי כאוכל עפרא בעלמא עכ"ד.

ועפ"ז א"ש לשון הרמ"א בשו"ע יו"ד (סי' קט"ז ס"ו) דבהמה שהורה בה חכם בעל נפש לא יאכל ממנה, ר"ל מי שרוצה ליהנות מהנפש הרוחנית שבבהמה לא יאכל ממנה שהורה בה, דבזה אין בכחו להעלות הרוחניות ממנו. ועיין באחרונים ביו"ד ס' קט"ז אם ראוי לאכול מדבר שבטל בו איסור, ויש שכתבו שעי"ז מעלה את הרוחניות שבאותם מאכלים, ולדברי החת"ס בבהמה שהורה בה חכם אין בו מעלה זו. אולם באיסור שנתבטל יש לומר שאינו בגדר הורה בה חכם, עיין בזה בשו"ת להורות נתן ח"ב (סי' ס"א).

יפה נדרשת

סימן טוב לאדם שהוא ביישן, וכל המתבייש לא במהרה הוא חוטא

בשביל שאתה בוש וירא לגשת, ואם כן אתה הוא הצדיק השלם הראוי ליקרב למזבח, לכך נבחרת, שכך הוא ראוי לצדיק להתנהג בעבודתו יתברך שמו עכ"ד ק"ק.

ולפי דבריו קיבלנו פירוש חדש במה שאמר לו משה לאהרן, דבפשטות הכוונה, ששאל אותו, למה אתה בוש, הרי לך נבחרת, ומה מקום להתבייש. אמנם לפי דבריו, הכוונה, למה אתה בוש [הלמ"ד מנוקד בשוא], דווקא בגלל שאתה בוש, ואתה מחזיר את השומעים אותך בתשובה שלימה, לכך נבחרת, שזהו המידה הנכונה שהצדיק צריך לידבק בה.

(מוצש"ק מברכיך ניסן שנת תשנ"ב)

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולקניו ולקניו. וישראל בש"ס מגילה (י): אותו היום ה' שמחה להקב"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ.

ל"פ דכתב הרמב"ן (ריש פרשת תרומה) דהקמת המשכן הוא מעמד הר סיני תמיד, דישאל קבלו התורה בהר סיני ויש חשש שישכחו מה שראו, ע"כ צוה הקב"ה להקים משכן שהוא מקום השראת שכינה והשפעת תורה תמידית. והנה תנאי התנה הקב"ה עם מעשה בראשית שיקבלו ישראל התורה, ולכן ארץ יראה ושקטה עד יום ו' סיון (שבת פח), אולם גם אחר מתן תורה איכא חשש שכחת התורה ח"ו, ועדיין ליכא קיום לשמים וארץ, לכן דוקא ביום הקמת המשכן שאז הובטחה המשכת התורה בתמידות, נשלמה תכלית בריאת שמים וארץ והיתה שמחה כיום בריאתם.

הכהנים עובדי ה' צריכים להיות מופשטים לגמרי מכל ענין הרגש גשמי

ויאמר משה אל אהרן ולאליעזר ולאיתמר בניו ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם לא תפרעו וגו' ואחיהם כל בית ישראל יקבו את השרפה אשר שרף ה' (י, ו).

יש לפרש כי הכהנים עובדי ה' צריכים להיות מופשטים לגמרי מכל ענין הרגש גשמי, וע"כ גם כשקרה להם אסון במיתת בני ואחיהם, מ"מ היו אסורים להראות אבלות כל שהיא, כי עי"ז הם מורים כאלו אינם דבקים לגמרי בעבודת ה', שהרי הם מרגישים צער מיתת קרוביהם, ובאמת הם צריכים להיות דבוקים לגמרי בעבודת ה'. וע"כ הוזכרו ראשיכם אל תפרעו ובגדיכם אל תפרעו. ומהאי טעמא כהן גדול עובד באנינות, להראות שהוא דבוק לגמרי בהקב"ה ואינו מרגיש כלל אבלות.

אלא שאם כן יעלה על הדעת דמשו"ה אסורים להראות צער ואבלות כאילו אין שום אבדה והפסד במיתת נדב ואביוהו הצדיקים. ע"כ אמר אבל ואחיהם כל בית ישראל שאינם עוסקים בעבודה בבית המקדש, הם יכבו את השריפה אשר שרף ה', כי באמת חייבים להתאבל על מיתת צדיק, ורק אהרן ובניו נאסרו כיון שהם דבוקים בעבודת ה'.

ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח וגו' (ט, ז).

בסה"ק נועם אלימלך בפרשת השבוע (שמני ט, ז) ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח וגו', פירש"י, שהיה אהרן בוש וירא לגשת ואמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת.

ומתב"ב ר' אלימלך ז"ע, דהנה סימן טוב לאדם שהוא ביישן, וכל המתבייש לא במהרה הוא חוטא, ואהרן היה מתבייש מאד מגודל ההכנעה שהיה בו, שכך דרך הצדיק שתמיד הוא חושש אפילו על נדנוד עבירה, ואפילו דבר קל לעבירה חמורה תחשב לו, ומכניע עצמו ומשפיל עצמו תמיד, ובפני רבים מוכיח עצמו, ועי"ז מכניס הרהורי תשובה בהשומעים, באמרום אם בארזים נפלה שלהבת מה יעשו אזובי הקיר, והם חוזרים בתשובה שלימה. וזהו שאמר לו משה רבינו עליו השלום, למה אתה בוש, פירוש

שיח מזהר"ן

פנינים מספר
"שיחות מלוא מלכה"

הגה"ק רבי יהודה כהנא זי"ע - בעל "קונטרס הספיקות" - כ"ז ניסן

היה ראב"ד בסיגעט, אחיו היה הגה"ק בעל "קצות החושן" זי"ע, ושניהם היו מנכדי הגה"ק בעל "תוספות יום טוב" זי"ע. היה גאון עצום מאוד, וחיבר כמה ספרים חשובים ביותר. הראשון חיבר ספר "קונטרס הספיקות" על דיני ספיקות, ספיקא דממונא לקולא, ועוד. אמנם ספר זה הוא ספר קטן בכמות אך רב הוא באיכות, מיעוט המחזיק את המרובה. ספר נוסף יש ממנו בשם "תרומת הכר" על שו"ע ח"מ. את הספר "קונטרס הספיקות" הדפיס אחיו הקצוה"ח בתוך ספרו שלו, ואילו את הספר "תרומת הכר" הדפיס נכדו אחרי פטירתו. ברבות הימים הדפיסו כבר את הספר "קונטרס הספיקות" בכרך נפרד.

היו לו להגר"י כהנא עשרה ילדים, שבע בנים ושלוש חתנים לוקחי בנותיו, כולם היו גאונים מובהקים ומפורסמים וגם עשירים מופלגים. עד לפני המלחמה היתה בסיגעט משפחת כהנא שהיו צאצאים ממשפחת הרוממה, והם היו גברים ובעלי שם, אבי המשפחה היה נקרא ר' שמואל אזוויל כהנא, שהוא היה ראש קהילת היהודים במדינת הגר [היתה גם משפחת פרענקל שיתכן שנקרא כך ע"ש חותנו ר' אברהם פרענקל]. ארבעה מתוך בניו שימשו ברבנות בקהילות חשובות בישראל, וגם כמה מנכדיו היו גאוני ארץ מפורסמים. אחד מהם היה הגה"ק רבי יהודה מודערן זי"ע שהיה מגדולי תלמידי זקניו ה"חתם סופר" זי"ע, והוא הדפיס הגהות וחיידשים בתוך הספר "תרומת הכר" מזיקו הגר"י כהנא. הגר"י מודערן היה כבר בילדותו ילד ניק וחכם טובא, והוא עצמו כותב בהקדמה לספרו "פרי העץ", שלמד אצל החת"ס בהיותו בר תמני שנין בלבד. ראיתי מובא שבהיותו ילד קטן היה יושב על ברכיו של החת"ס בעת שהגיד שיעור בישיבה מרוב אהבתו וחביבותו אליו. עד כדי כך גדלה חיבת החת"ס להגר"י מודערן, עד שהחת"ס רצה לקחתו לחתן בעבור אחת מבנותיו כי היה עילוי גדול ומפורסם, אבל כיון שאביו היה עשיר גדול ולבסוף ירד מנכסיו, חשש החת"ס שהגר"י מודערן ישמש ברבנות עקב זאת ויצטרך לבריות, והחת"ס הקפיד מאוד לקחת חתנים לבנותיו ממשפחות עתירי נכסים, בכדי שלא יצטרכו לבריות, כי החת"ס לא רצה ליהנות משל אחרים בשום אופן.

נכדים נוספים היו לו להגר"י כהנא שהיו גאונים מפורסמים, ה"ה, הגה"ק רבי עמרם בלום זי"ע בעל "בית שערים", שהיה גאון עצום וחריף ביותר ומגדולי תלמידי זקניו ה"כתב סופר" זי"ע. בספרו "בית שערים" ישנה תשובה בת שמונה עמודים מלאים בחריפות נפלאה, שכתב אל הגה"ק רבי יעקלי מהרימלוב זי"ע, בסוגיא דציץ מרצה. נכד נוסף היה להגר"י כהנא שהיה גאון מובהק, ה"ה, הגה"ק רבי נחמן כהנא זי"ע בעל "דברי גאונים", ספר זה הוא ליקוט נפלא מכל ספרי הראשונים והאחרונים העוסקים בדיני ממונות, ועד היום משתמשים בו מורי הוראות רבים לפסוק ממנו שאלות סבוכות בענייני חושן משפט. הגה"ק רבי יוסף שאל נאטנזאן זי"ע בעל "שואל ומשיב", כותב בהסכמתו לס' "דברי גאונים", שבעת שהוא פוסק דין תורה, מונה הספר הזה על שולחנו והוא משתמש בו תמיד. ברבות השנים צמחו וגדלו משפחה מפוראת לו עוד גדולי הדור, ועד היום ישנם משפחות רבות המיוחסות למשפחתו של הגר"י כהנא.

בתחילה התגורר הגר"י כהנא בסעליש שהיתה עיר קטנה ותושביה היו מועטים, אך ברבות הימים הזמינו אותו להיות רב בעיר הגדולה סיגעט. פעם כשנשאל ממקורביו מדוע עבר לשמש ברבנות בעיר גדולה כסיגעט, הרי טוב היה לו באותה עיר קטנה שישב בה בתחילה. השיב להם הגר"י כהנא בדרך צחות, כי הנה אמרו חז"ל (סנהדרין ד) אין אדם עולה לגדולה אלא אם כן מוחליל לו על כל עונותיו. והנה אדם שחטא מעט, א"כ די לו לעלות בגדולה מועטת, ויכול להיות רב בעיר קטנה,

המשך בעמוד הבא

חק נתן

עניני הלכה
משולחני שני רבינו ז"ע

השפריחה מתחלת בזמן מאוחר, מ"מ אין לברך עוד פעם הואיל דברכה אחת סגי לכל השנה.

(ב) ואף שהוא רואה עכשיו פריחה חדשה, מכל מקום אין שום הכרח דע"ז שיתנה הדין ויברך יותר מפעם אחת בשנה. והרי כתב בס' אליה רבה (סי' רכ"ו אות א') בשם ספר צ"ל, דגם כשרואה אילנות פורחות באדר מברך, והביאו החת"ס ז"ל בהגהותיו לשו"ע שם. ובשו"ת הלכות קטנות (ח"ב סי' כ"ח) כתב דעל פרחי שקדים הממהרים הרבה קודם ניסן אין לברך עיין שם. אך מדברי הא"ר משמע דגם בשקדים שפיר מברך כשפורח, דחודש ניסן לאו דוקא. ועיין ברכי יוסף (סי' רכ"ו אות ב'). וכן נראה במחצית השקל שכתב, דמה שאמרו היוצא בניסן אורחא דמילתא נקט שאז דרך ארצות החמים לבלבל, והוא הדין בחודש אדר, כל שרואה הלבוב בפעם ראשונה עיין שם. וכ"כ בס' האשכול דלא דוקא ביומי דניסן אלא בזמן שרואה הפרח פעם ראשון בשנה עכ"ל. וא"כ כשברך על השקדים בחודש אדר, ואחר שלשים יום ראה פריחה חדשה של אילנות אחרים המאחרים לבלבל, הרי פשיטא שאינו מברך מחדש ואף שרואה פריחה חדשה, ומשום שלא תקנו לברך אלא פעם אחת בשנה. וא"כ גם כשרואה פריחה חדשה אחרי כמה חדשים בחודש אלול ותשרי, ג"כ אין מקום לברך כיון דלא עברה שנה. והפרי מגדים (סי' רכ"ו מש"ז סק"א) כתב הטעם שאין מברכין ברכת אילנות כל שלשים יום, דהכא יודע מדרך הטבע שמאחר שהתחילו לגדל עתידין להיות הולכין וגדליין וליכא שמחה אלא בראייה ראשונה עיין שם. ולטעם זה היה מקום לומר דדוקא כשראה פריחת אילן זה הוא דאין לברך עוד פעם אחר שלשים יום, הואיל שיודע שאם התחילו לפרוח עתידין ליגדל, אבל כשרואה פריחה של אילן אחר שעדיין לא בירך עליו שפיר יברך. אך באמת זה אינו, דלא מצינו בפוסקים שום גזירה שיהיה בפרח ברכת פריחה של אילן אחר שפיר יברך. ואף כשיש בין פריחת אילן זה לפריחת אילן אחר שלשים יום, ועל כרחק שלא תקנו לברך על פריחת כל אילן לחוד, ואם בירך על פריחת השקדים באדר אינו צריך לחזור ולברך על פריחת שאר אילנות בחודש ניסן, ועל כרחק דשם פריחה חד הוא ולא תקנו לברך אלא פעם אחת בשנה. וא"כ גם כשבא למדינה אחרת אשר בה מתאחרת הפריחה לא יברך.

(ג) והרמ"א (סי' רכ"ה סי"ו) כתב, דפרי שמתחדש ב' פעמים בשנה מברכין עליו שהחיינו עיין שם - ובב"י שם הסתפק בזה - ברם אין ללמוד משם לנדרין, דברכת החתנים הוא על הזמן שנתחדש עכשיו, וכונסו הברכה "שהחיינו וכו' לזמן הזה", והרי הזמן הזה לא

מי שברך ברכת אילנות בארץ ישראל בחודש ניסן, ואחר כך נודמן בחודש תשרי במדינות שהפריחה בחודש תשרי, אם יברך פעם שנית

יקרתי הגיעני, וע"ד השאלה במי שברך ברכת אילנות בחודש ניסן בארץ ישראל, ואחר כך נודמן בחודש תשרי במדינות שבדרום העולם, כגון דרום אפריקה ואוסטרליה, אשר שם זמן הפריחה בחודש אלול ותשרי, האם יברך ברכת אילנות פעם שנית.

(א) הנה בשו"ע או"ח (סי' רכ"ו סי"א) איתא, היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמוציאין פרח אומר ברוך אתה ה' וכו', ואינו מברך אלא פעם אחת בכל שנה ושנה, ואם אחר לברך עד אחר שגדלו הפירות לא יברך עוד. ובב"י הביא מומרכי ונהג"מ, דאם לא ראה עד שגדלו הפירות צריך לברך. וכתב ה"ה, דהמרכי מייירי כשלא ראה הפירות כלל עד אחר גידולם דאז יברך. אבל הפרישה שם כתב, דלהמרכי מברך בכל גוונא עד אחר שגדלו הפירות עיין שם. ובב"י אורח חיים (סי' רכ"ו אות א') כתב, דעל פרחי שקדים וכו' עד אחר שגדלו הפירות יברך אחר כך עיין שם. ומבואר מזה דזמן הברכה הוא החל מהפריחה ועד גידול הפירות, ולהמרכי אף אחר גידול הפירות. והנה מבואר בש"ס בכורות (ה א') כלל לחמשים יום ונגדו באילן תאנית, תחול ל"ב יום ונגדו באילן תות, חזיר לששים יום ונגדו באילן תפוח, בהמה דקה טהורה לחמשה חדשים ונגדו באילן גפן, בהמה גסה טמאה ל"ב חודש ונגדו באילן דקל, טהורה לט' חדשים ונגדו באילן זית עיין שם, ופירש"י דמה שאמרו כנגדו באילן היינו משעת פרחיו עד שעת גמר פרו עיין שם. ומבואר מזה, דזמן ברכת האילנות נמשך כל השנה, שהרי זית זמנו ט' חדשים ודקל זמנו י"ב חודש - ואף למאי שכתבו הפוסקים שאם נגמר כל צרכו עד שראוי לברך עליו שהחיינו אין לברך, ועיין ס' האשכול (ג' ברכות סי' ר"ט) שאם לא ראה הפרח אלא אחר שנפל ראה התחלת גידול אילן מברך, ועיין מהשנה ברוחה (סי' רכ"ו סק"ד), ואלו הזמנים הנזכרים בגמרא היינו עד גמר בישולם כל צרכן - מ"מ ודאי שזמן הברכה נמשך כמה חדשים. ומכל מקום מבואר בשו"ע שאין לברך אלא פעם אחת בכל שנה. וכתב הב"ח (סי' רכ"ה), דאף להטור שכתב (סמ"ק ר"ח) דהנאה את הכשי וכו' והרואה מקום שנעשו בו ניסים לישראל מברך כל שלשים יום, מכל מקום בברכת אילנות מודה שאין לברך אלא פעם אחת בשנה. ועיין ב"ח (סו"ס רכ"ה). ומעתה מבואר, דאף שהיתה אפשרות לברך על האילנות כל שלשים יום, שהרי הזמן מתקנה ועד לגמר פרי נמשך יותר ב' ימים משלשים יום, אעפ"כ לא תקנו חז"ל לברך אלא פעם אחת בשנה. וא"כ נראה פשוט דאף כשמוגיע למקום

המשך "שיח מוהר"ן"

כי אינו צריך מחילה גדולה על חטאיו, אבל מה אעשה אנכי שישם בידי הרבה חטאים ועונות, ואני צריך מחילה גדולה ומרובה על כל עונותי, ולכן עברתי לעיר גדולה, כדי לעלות לגדולה מיוחדת, ואולי בזה יתכפרו עונותי הרבים... בזה פירש מקרא קודש (תהלים ה, ה) "כי עונותי עברו ראשי", שכוון שהעונות עברו יותר מראשו היינו גדולתו, לכן צריך לקבל גדולה מיוחדת לכפר עליהם.

הגרי"י כהנא מוזכר בשו"ת "חתם סופר" (ח"ח סי' פ"ד) אודות מעשה שאירע בעיר קארלסבורג, שם היה רב העיר הרבני המופלג ר' מנחם מענדל, שהלך אצל המלכות והשתדל לעצמו שימנו אותו להיות רב העיר קארלסבורג, והתושבים לא רצו לקבל עליהם את מרותו מחמת שני סיבות. (א) מפני שהלך אל המלכות ושיחד אותם בעד בצע כסף לקבל את הרבנות בעיר, וזה לא יתכן לעשות דבר כזה, כי הרי הקהילה צריכה לבחור לעצמם רב ולא שהמלכות תמנה עליהם רבנים כאוות נפשה. (ב) מפני שלא היה לו עדיין כתב סמיכה מורבים מובהקים שבחנו אותו האם הוא יודע בטיב פסקי הלכות. ראשי הקהילה שלחו מכתב אל החת"ס, בו הם תינו לפניו את תלונתם הקשה

בחודש זה נשפעים רפואות וישועות לבני ישראל

איתא בספרים הקדושים, חודש אייר ראשי תיבות אני יי רופאך, שבושח זה נשפעים רפואות וישועות לבני ישראל. ואף בגמרא מצינו ענין זה, בשבת (קמ"ז): אמר שמואל כולהו שקייני (משקין לרפואה) מדיבחה ועד עצרתא מעלי, עיי"ש. ובפשטות טעם הדבר הוא, דהנה חודש אייר הוא החודש הממוצע בימות השנה, שהרי חודש החורף וימות הגשמים כבר עברו, ואילו חודש הקיץ וימות החמה טרם באו, וחודש אייר הוא הממוצע ביניהם, והדבר

היה מעולם ונתחדש רק עכשיו, ולכן יש מקום לברך אפילו ב' פעמים בשנה, דבכל פעם איכא זמן חדש, וכמו שמבשרים ברכת הזמן על כל רגל לחוד ואף שהוא בשנה אחת, כי ברכה זו נתקנה על הזמן החדש והרי בכל שעה ושעה איכא זמן חדש. אבל ברכת האילנות שנתקנה להודות על "שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות", שהיא ברכה על כללות הבריאה, לא תקנו לברך אלא פעם אחת בשנה. ותקנו לברך בשעת הפריחה, כי אז ניכרת התחדשות הבריאה ונגיש ענין "וברא בו", ומוכל מקום לא תקנו לברך על כל פריחה לחוד, ואף שעברו שלשים יום בין פריחת אילן זה לפריחת אילן אחר וכפי שהוכחנו לעיל, ועל כרחק דסגי בברכה אחת בשנה על התחדשות כל הבריאה במשך השנה.

(ד) וראיתי בהגהות זקני החת"ס ז"ל לשו"ע או"ח (סי' רכ"ו), שאחרי שהביא מהא"ר שמברך לאו דוקא בניסן אלא גם באדר, הוסיף החת"ס דכל שכן באייר, והביא ממו"ז ז"ל שיש לברך כל זמן שנמשך ימי חודש ניסן דתקופה לתוך חודש אייר, כגון אם חל תקופת ניסן ביום כ' ניסן, יש זמן לברך עד כ' אייר עכ"ל. ולכאורה צריך עיון, דאמאי הגביל זמן הברכה עד תום ניסן דתקופה, הלא מבואר בשו"ע שם דיכול לברך עד אחר שגדלו הפירות, וא"כ אף שעבר ניסן דתקופה מ"מ כל שלא גדלו הפירות שפיר מברך. וכבר הבאנו ממש"ס בכורות (ה א') דשיעור גידול הפירות משעת פריחתן ועד גמור יתכן אף לכמה חדשים. ואולי הכונה, דהמצוה לכתחלה היא לברך ביומי דניסן וכמבואר בגמרא בברכות (מג א'). ובש"ס ראש השנה (יא א') אמרו שבאותו זמן איכא זיוא לאילני עיין שם. וא"כ ודאי שיש לברך לכתחלה בימי ניסן דהוי הידור מצוה, אלא שאם לא בירך בניסן יכול לברך עד שגדלו הפרי, ולענין זמן של לכתחלה כתב החת"ס שיברך עד סוף ניסן של תקופה. ועיין ברכי יוסף (סי' רכ"ו אות ב') דעל דרך האמת שייכא ברכה זו דוקא לימי ניסן. ועיין בס' כף החיים שם (אות א'). ואפשר שגם כוונת החת"ס בשם מורו ז"ל הוא עד דרך זו. שוב ראיתי בשו"ת השיב מבלי לבעל שיחמ משה ז"ל (א"ח סי' ה') שנשאל, היכי שלא נראה פריחה בניסן אלא אח"כ אם יברך, והשיב דודאי יברך בכל זמן שיהיה, והא דנקטו ניסן משום דכך הוא אורחא דמילתא ברוב השנים, והא דלא אמרו בסתמא הוראה אילנות שמוציאין פרח, דאז הוא אמנאי דיברך בכל פעם כשרואה, ולכן נקטו ביומי דניסן לומר שמברך רק בפעם הראשונה וכפירש"י של הר"ף בברכות (מג ב') עיין שם. ולדרכנו י"ל, דנקטו ניסן לומר שאז הוא המצוה לכתחלה כיון שהוא תחלת הלבוב וניכר הזיו ביותר.

(שו"ת להורות נתן חלק ה סימן ז)

מו"ה יהודה כהנא אב"ד דגליל מארמארוש, ואם רצונו בכך יודיעני, ואכתוב לידידי הגאון הגדול הנ"ל שלא יכביד ולא יחמיר עליו, ושלא יגרסו לו בוש"ת. ראינו כאן שהחת"ס חס על כבודו של רב העיר, וניסה לשלול בדברים שילך לומר מדי אצל הגרי"י כהנא, והוא יבקש ממנו שלא יכביד עליו יותר מדי במבחן. בשלחי התשובה כתב החת"ס שאין לו מה להתבייש מזה, "וילמוד מהגאון מו"ה בעריש זללה"ה שהיה צעיר לימים כשנתמנה בקהילה קדושה קרעזמיר, והחזיק מורה הוראה אצלו איזה שנים, וכן עשו שאר גאונים, אבל חלילה לעמוד על דעתו". אף למרות שהחת"ס חס על כבודו וכתב ואינו בכבוד רב, בכל זאת מסיים את דבריו בחריפות קצת, "ואני אצפה לתשובתו, יאחז דרך צדיקים מחכמי ישראל, ואם לאו אדע כי צדקו דברי דאפקיהו לקלא, וע"כ אכתוב לקהילתו ולכל המדינה לאסור הוראתו, וגם אראה להתאמץ בעז"ה במקום גבוה שרי המלוכה לגדור הפריצה, אבל אקוה שלא אצטרך לזה ח"ו, ואז יהיה שלום לו ולתורתו". - מה שרצה החת"ס שהרב ילך להיבחן דוקא אצל הגרי"י כהנא, אז משום שהוא היה רב בסיגט וריתת מצודתו פרוסה על כל המדינה שם.

(מוצש"ק מברכין אייר שנת תש"ס)

דבר בעתו

הממוצע יש בו סגולות טובות ומיוחדות, כמו שכתב הרמב"ם (פ"א מדעות ה"ד) שהדרך הטובה ביותר הוא הדרך הממוצע, ולזה הוי חודש אייר סגולה לרפואה.

ובאמת יתכן לומר טעם נוסף לסגולת חודש אייר, דהנה חודש אייר הוא ימימי הספירה המקודשים, וימי הספירה הם ימי ההכנה לקבלת התורה ביום חג השבועות, כמו שכתב הרמב"ן (פ' אמו"ר) שימי הספירה יש בהם קדושת ימי חול המועד, כמו הימים שבין

מתוך צוואת רבינו זצוק"ל

י"ח אדר א' תש"ס. וי"ח אדר א' תש"ס. וי"ח אדר א' תש"ס.

"וכל מי שיעזור להדפסת הספרים תהא לו לזכות גדולה בזה ובבא"

י"ח אדר א' תש"ס. וי"ח אדר א' תש"ס. וי"ח אדר א' תש"ס.

"וכל מי שיתן ממון להדפסת הכתבים

אודיה לו למלץ יושר בעז"ה הכל לפי רצון הבורא"

ניתן לקיים צוואת הק' ולהשתתף בהדפסת הספרים ולזכות "למלץ יושר" ול"זכות גדולה בזה ובבא" וכלשון

רבינו הגה"ק ז"ע א"צ בצוואת הק'

על ידי עמדות "גדרים פלוס" - "מכון להורות נתן"

מכון להורות נתן' להוצאת והפצת כתבי רבינו בעל 'להורות נתן' ז"ע"א - לקבלת העלון במייל וכן להעזות והצעות - נא לפנות לאימייל mlno527157594@gmail.com